

51107205 : สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

คำสำคัญ : พระพุทธรูปหมวดพระพุทธรชินราช

นพดล อินทับทิม : พระพุทธรูป หมวดพระพุทธรชินราช : แนวทางการศึกษาและจัด
กลุ่มรูปแบบ. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : ศ.ดร.ศักดิ์ชัย สายสิงห์. 91 หน้า.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์ที่จะศึกษารูปแบบทางศิลปะของพระพุทธรูปศิลปะ
สุโขทัย สกุลช่างพิษณุโลก หรือ หมวดพระพุทธรชินราช โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสกุลช่าง
ต่างๆและบริบททางประวัติศาสตร์ ในช่วงระยะเวลาของการเกิดรูปแบบทางศิลปะนี้ขึ้นมา
ที่เมืองพิษณุโลก ทั้งนี้ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ร่วมกันกับหลักฐานด้านเอกสาร พร้อมทั้ง
เสนอแนะประเด็นใหม่ ที่ควรมีการศึกษาต่อไปด้วย

ผลการศึกษาวิจัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. พระพุทธรูปศิลปะสุโขทัย ที่พบอยู่ในหมวดพระพุทธรชินราช จะมีพระพักตร์กลม
พระวรกายที่อวบอ้วน และ มีการทำนิ้วพระหัตถ์ทั้งสี่ให้มีความยาวเสมอกันเหมือนกับ
พระพุทธรชินราช ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษที่เกิดขึ้นเฉพาะพระพุทธรูปสกุลช่างพิษณุโลกเท่านั้น
โดยมีพัฒนาการมาจากพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยหมวดใหญ่

2. สามารถจำแนกพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัย หมวดพระพุทธรชินราช ที่ประดิษฐานอยู่
ตามพระอารามต่างๆในกรุงเทพมหานครได้ โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการศึกษา
ทางรูปแบบศิลปะ

3. การทำนิ้วพระหัตถ์ทั้งสี่ให้มีความยาวเสมอกันของพระพุทธรูปศิลปะสุโขทัย
หมวดพระพุทธรชินราช เป็นรูปแบบศิลปะเฉพาะของสกุลช่างพิษณุโลกที่เกิดขึ้นในช่วงปลายสมัย
สุโขทัยในช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ 20 และเป็นแบบอย่างทางศิลปะให้กับศิลปะในสมัยหลังต่อมา

ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

51107205 : MAJOR : ART HISTORY

KEY WORD : THE IMAGE OF BUDDHA PHRA PHUTTHA CHINNARATH CATEGORY

NOPPADON INTAPTIM : THE IMAGE OF BUDDHA PHRA PHUTTHA CHINNARATH
CATEGORY : RESEARCH METHODOLOGY AND DATA ORGANIZATION. INDEPENDENT
STUDY ADVISOR : PROF SUKCHAI SAISINGHA ,Ph.D. 91 pp.

This research aimed to study the artistic styles of the Sukhothai-period Buddha images from the guild of Phitsanulok master craftsmen, also classed as the Phra Buddha Chinnaraj category. The study explored the relations between different guilds of master craftsmen and historical contexts during the period when this artistic style was originated in the city of Phitsanulok. The study and analysis were done with the help of documentary evidence, and new aspects of exploration were suggested for further studies.

The research findings could be summarized as follows:

1. Sukhothai-period Buddha images in the Phra BuddhaChinnaraj category featured a round visage and a curvy torso. Moreover, the four fingers in each hand were made to be of the same length, in the same style as those of Phra Buddha Chinnaraj, a unique feature of Buddha images by Phitsanulok master craftsmen that had evolved from the Sukhothai-style Bhuddha images in the 'Big', or popular, category.

2. Sukhothai-period Buddha images in the Phra BuddhaChinnaraj category in various Buddhist temples in Bangkok could be classified based on historical evidence together with studies on artistic styles.

3. Crafting the four fingers in each hand of the Buddha image to be of the same length was a unique artistic style of the guild of Phitsanulok master craftsmen that was originated in the late Sukhothai era in mid twentieth-century B.E. This style was adopted as an artistic model for arts in later periods

Department of Art History Graduate school, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature

Independent Study Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณา และการสนับสนุนจากบุคคลหลายท่านซึ่งผู้วิจัย ขอถวายการกราบขอบพระคุณ กราบขอบพระคุณ และขอขอบคุณมาไว้ ณ ที่นี้ คือ

ขอถวายการกราบขอบพระคุณ พระครูสุนทร โรจคุณ เจ้าอาวาสวัดโพธิญาณ จังหวัดพิษณุโลก ที่ได้สนับสนุนเงินงบประมาณการวิจัย พร้อมทั้งยานพาหนะในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ในการจัดพิมพ์วิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย สายสิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำแนวทางในการวิจัย พร้อมทั้งตรวจแก้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ ศาสตราจารย์ ดร.สันติ เล็กสุขุม ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. นาวาโท วัฒนชัย หมั่นยิ่ง แห่งมหาวิทยาลัยนเรศวร และ คุณภคธร ชาญฤทธิเสน ที่ช่วยแนะนำและคอยสนับสนุนให้มาได้มาศึกษาต่อในระดับปริญญาโทที่ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขอขอบคุณ คุณนภัสจันท์ มงคลพันธ์ ที่ช่วยคิดซื้อหัวข้องานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษและคอยเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้งเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโททุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ รวมทั้งให้ความคิดเห็น และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดมาเช่นกัน

กราบขอบพระคุณอีกครั้ง สำหรับคุณพ่อ คุณแม่ และ คุณยายที่ได้ช่วยประสิทธิ์ประสาทคุณความรู้ในฐานะคุณครูคนแรก และคอยให้ความกรุณาช่วยเหลือในทุกๆด้าน รวมทั้งสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี